

TEHNIČKO VELEUČILIŠTE U ZAGREBU
POLYTECHNICUM ZAGRABIENSE
ELEKTROTEHNIČKI ODJEL

RJEŠENJA ZADATAKA IZ MATEMATIKE NA DRŽAVNOJ MATURI – rujan 2014. (osnovna razina)

1. C. Podsetimo da oznaka $\langle$ uz točku na brojevnom pravcu pridruženu realnom broju a znači da broj a ne pripada istaknutom podskupu skupa realnih brojeva, a da oznaka $[$ uz istu točku znači da broj a pripada spomenutom podskupu. Stoga zadani grafički prikaz predstavlja interval $\langle -1, 5 \rangle$. Taj interval je skup svih realnih brojeva koji su istodobno strogo veći od -1 i jednaki ili manji od 5 .

Primijetimo da je u **A** naveden opis otvorena intervala $\langle -1, 5 \rangle$, u **B** opis poluzatvorena intervala $[-1, 5]$, a u **D** opis segmenta $[-1, 5]$.

2. A. Iz podatka da je Jelena 12 cm niža od Vlaste izravno slijedi da je Vlasta 12 cm viša od Jelene. Iz podatka da je Marija 7 cm viša od Jelene i prethodne rečenice ovoga rješenja slijedi da je Vlasta $12 - 7 = 5$ cm viša od Marije. Iz podatka da je Branka 8 cm viša od Marije i prethodne rečenice ovoga rješenja slijedi da je Branka $8 - 5 = 3$ cm viša od Vlaste. Stoga zaključujemo da je Branka 3 cm viša od Vlaste, 8 cm viša od Marije i $12 + 3 = 15$ cm viša od Jelene. Poredane silazno po visini, djevojke tvore niz Branka, Vlasta, Marija, Jelena. Dakle, najviša među njima je Branka.
3. C. Izrazimo vrijeme od 14 dana i 4 sata u satima. Prisjetimo se da jedan dan ima 24 sata, pa je vrijeme od 14 dana i 4 sata jednako vremenu od $14 \cdot 24 + 4 = 340$ sati.

Označimo traženo vrijeme s t . Napomenimo da je vrijeme t izraženo u minutama. Budući da su duljina vremena i duljina kašnjenja sata upravno razmjerne veličine, možemo postaviti razmjer:

$$t : 340 = 5 : 8.5.$$

Riješimo ovaj razmjer uobičajenim načinom:

$$\begin{aligned} 8.5 \cdot t &= 340 \cdot 5, \\ 8.5 \cdot t &= 1700. \end{aligned}$$

Odatle dijeljenjem s 8.5 slijedi $t = 200$. Dakle, sat će kasniti ukupno 200 minuta.

4. D. Imamo redom:

$$\begin{aligned} 1 - p &= \frac{2 - p}{3} \quad / \cdot 3 \\ 3 - 3 \cdot p &= 2 - p, \\ -3 \cdot p + p &= 2 - 3, \\ (-2) \cdot p &= -1 \quad / : (-2) \\ a &= \frac{1}{2}. \end{aligned}$$

TEHNIČKO VELEUČILIŠTE U ZAGREBU
POLYTECHNICUM ZAGRABIENSE
ELEKTROTEHNIČKI ODJEL

RJEŠENJA ZADATAKA IZ MATEMATIKE NA DRŽAVNOJ MATURI – rujan 2014. (osnovna razina)

5. **D.** Zadatak je ekvivalentan rješavanju jednadžbe $\frac{1}{3} \cdot x - 6 = 0$. Imamo redom:

$$\begin{aligned}\frac{1}{3} \cdot x - 6 &= 0 \quad / \cdot 3 \\ x - 18 &= 0, \\ x &= 18.\end{aligned}$$

6. **B.** Iz podatka da kvadratna funkcija ima najveću vrijednost zaključujemo da je $a < 0$. Dotična najveća vrijednost računa se iz izraza

$$M = \frac{4 \cdot a \cdot c - b^2}{4 \cdot a}.$$

Iz podatka da je $M = 0$ slijedi da brojnik gornjega razlomka mora biti jednak nuli, tj. da mora vrijediti jednakost

$$4 \cdot a \cdot c - b^2 = 0.$$

Pomnožimo tu jednakost s (-1) i zamijenimo poredak članova na njezinoj lijevoj strani. Dobit ćemo:

$$b^2 - 4 \cdot a \cdot c = 0.$$

Pripadna diskriminanta kvadratne funkcije je dana izrazom

$$D = b^2 - 4 \cdot a \cdot c,$$

što znači da je jednakost

$$b^2 - 4 \cdot a \cdot c = 0$$

ekvivalentna jednakosti

$$D = 0.$$

Tako zaključujemo da istodobno moraju vrijediti relacije

$$a < 0 \text{ i } D = 0.$$

Jedina od četiriju navedenih funkcija koja ima oba svojstva je funkcija navedena pod **B**.

(Napomena: Skup svih mogućih rješenja zadatka tvore svi polinomi 2. stupnja kojima je vodeći koeficijent strogo manji od nule, a diskriminanta jednaka nuli.)

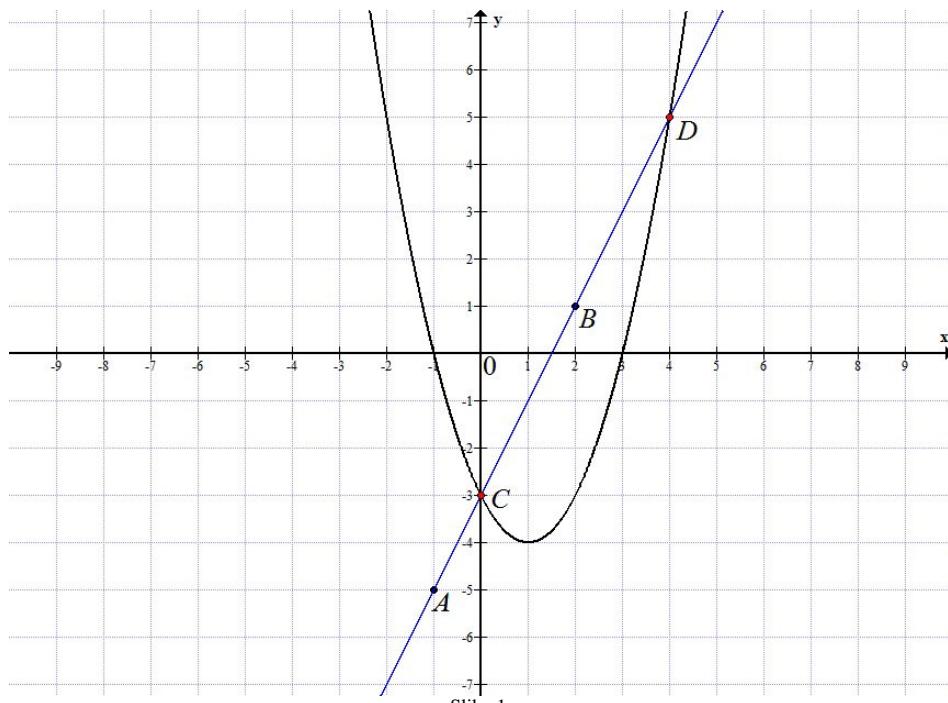
TEHNIČKO VELEUČILIŠTE U ZAGREBU
POLYTECHNICUM ZAGRABIENSE
ELEKTROTEHNIČKI ODJEL

RJEŠENJA ZADATAKA IZ MATEMATIKE NA DRŽAVNOJ MATURI – rujan 2014. (osnovna razina)

7. D. Povucimo pravac kroz točke A i B , pa sa dobivene slike očitajmo njegova sjecišta sa zadanom parabolom. Vidjeti Sliku 1.

Tražena sjecišta su točke C i D . Odmah vidimo da je $C = (0, -3)$ jer iz ishodišta zadanoga pravokutnoga koordinatnoga sustava u ravnini do točke C dođemo tako da se spustimo tri jedinice duljine prema dolje. Iz ishodišta do točke D dođemo tako da se najprije pomaknemo za 4 jedinice duljine udesno, a potom za 5 jedinica duljine prema gore. Stoga je $D = (4, 5)$.

Dakle, tražena sjecišta su točke $(0, -3)$ i $(4, 5)$.

Slika 1.

8. D. Riješimo zadanu kvadratnu jednadžbu uobičajenim načinom. Imamo redom:

$$x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4 \cdot \frac{1}{2} \cdot 3}}{2 \cdot \frac{1}{2}} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 6}}{1} = -b \pm \sqrt{b^2 - 6} \Rightarrow$$
$$x_1 = -b - \sqrt{b^2 - 6}, \quad x_2 = -b + \sqrt{b^2 - 6}.$$

Rješenje x_2 navedeno je pod slovom **D**.

TEHNIČKO VELEUČILIŠTE U ZAGREBU
POLYTECHNICUM ZAGRABIENSE
ELEKTROTEHNIČKI ODJEL

RJEŠENJA ZADATAKA IZ MATEMATIKE NA DRŽAVNOJ MATURI – rujan 2014. (osnovna razina)

- 9. D.** Podsjetimo se da su pravci $p_1 \dots A_1 \cdot x + B_1 \cdot y + C_1 = 0$ i $p_2 \dots A_2 \cdot x + B_2 \cdot y + C_2 = 0$ usporedni ako i samo ako istodobno vrijede jednakosti $A_1 = A_2$ i $B_1 = B_2$.
U slučaju **A** nije istinita jednakost $A_1 = A_2$ jer je $A_1 = 1 \neq 2 = A_2$.
U slučajevima **B** i **C** nije istinita jednakost $B_1 = B_2$ jer je $B_1 = -1 \neq 1 = B_2$.
U slučaju **D** vrijede jednakosti $A_1 = A_2 = 2$ i $B_1 = B_2 = -1$, pa je pripadni par pravaca ujedno i rješenje zadatka.

- 10. C.** Traženu površinu izračunat ćemo tako da od površine pravokutnika oduzmemo zbroj površina dvaju neosjenčanih pravokutnih trokutova. Duljine kateta manjega od tih dvaju trokutova su $\frac{1}{3} \cdot a$ i $\frac{1}{3} \cdot b$, a duljine kateta većega od tih dvaju trokutova su $\frac{2}{3} \cdot a$ i $\frac{2}{3} \cdot b$. Stoga imamo:

$$\begin{aligned} P &= a \cdot b - \frac{1}{2} \left(\frac{1}{3} \cdot a \right) \cdot \left(\frac{1}{3} \cdot b \right) - \frac{1}{2} \left(\frac{2}{3} \cdot a \right) \cdot \left(\frac{2}{3} \cdot b \right) = a \cdot b - \frac{a \cdot b}{18} - \frac{4 \cdot a \cdot b}{18} = \\ &= \frac{18 \cdot a \cdot b - a \cdot b - 4 \cdot a \cdot b}{18} = \frac{13}{18} \cdot a \cdot b \end{aligned}$$

Preostaje uvrstiti $a = 21$ i $b = 9$. Dobit ćemo:

$$P = \frac{13}{18} \cdot 21 \cdot 9 = \frac{13 \cdot 21}{2} = \frac{273}{2} = 136.5 \text{ cm}^2.$$

- 11. A.** Izračunajmo najprije kut kod vrha C u trokutu ABC . Imamo:

$$\angle ACB = \angle BCD - \angle ACD = 150^\circ - 60^\circ = 90^\circ.$$

Dakle, ABC je pravokutan trokut s pravim kutom kod vrha C . Njegove katete su dužine $\overline{AC}$ i $\overline{BC}$, a hipotenuza je dužina $\overline{AB}$. Primjenom Pitagorina poučka odmah dobivamo:

$$|AC| = \sqrt{|AB|^2 - |BC|^2} = \sqrt{4^2 - 2.2^2} = \sqrt{16 - 4.84} = \sqrt{11.16} \approx 3.3406586 \text{ cm.}$$

Zaokruživanjem ovoga rezultata na jednu decimalu dobivamo $|AC| = 3.3$ cm. (Druga znamenka iza decimalne točke jednaka je 4, pa nju zanemarujemo, a prvu znamenku iza decimalne točke prepisujemo.)

- 12. B.** Osnovka piramide je kvadrat čija stranica ima duljinu $a = 12$ cm. Stoga je površina osnovke piramide jednaka

$$B = a^2 = 12^2 = 144 \text{ cm}^2.$$

Duljina visine piramide povučene iz vrha piramide na osnovku piramide, duljina visine

TEHNIČKO VELEUČILIŠTE U ZAGREBU
POLYTECHNICUM ZAGRABIENSE
ELEKTROTEHNIČKI ODJEL

RJEŠENJA ZADATAKA IZ MATEMATIKE NA DRŽAVNOJ MATURI – rujan 2014. (osnovna razina)

pobočke piramide i polovica duljine osnovnoga brida piramide tvore duljine stranica pravokutnoga trokuta. Hipotenuza toga trokuta je visina pobočke piramide. Primjenom Pitagorina poučka dobivamo duljinu h visine piramide:

$$h = \sqrt{v_p^2 - \left(\frac{a}{2}\right)^2} = \sqrt{10^2 - \left(\frac{12}{2}\right)^2} = \sqrt{10^2 - 6^2} = \sqrt{100 - 36} = \sqrt{64} = 8 \text{ cm.}$$

Stoga je traženi obujam piramide jednak

$$V = \frac{1}{3} \cdot B \cdot h = \frac{1}{3} \cdot 144 \cdot 8 = 48 \cdot 8 = 384 \text{ cm}^3.$$

- 13. C.** Iz podatka da je dobit podijeljena u omjeru $5 : 6 : 9$ zaključujemo da postoji strogo pozitivan realan broj k takav da dobiti iznose $5 \cdot k$, $6 \cdot k$ i $9 \cdot k$. Budući da je $k > 0$, najveća od tih triju dobiti iznosi $9 \cdot k$ kn, a najmanja $5 \cdot k$ kn. Njihova je razlika jednaka

$$\Delta = 9 \cdot k - 5 \cdot k = 4 \cdot k.$$

Prema zadatku, taj iznos mora biti jednak 2540 kn. Tako dobivamo linearnu jednadžbu 1. stupnja s jednom nepoznanicom:

$$4 \cdot k = 2540.$$

Odatle dijeljenjem s 4 slijedi $k = 635$. Tražena ukupna dobit iznosi:

$$D = 5 \cdot k + 6 \cdot k + 9 \cdot k = 20 \cdot k = 20 \cdot 635 = 12700 \text{ kn.}$$

- 14. D.** Žicu možemo zamišljati kao uspravni kružni valjak. Polumjer osnovke valjka iznosi $r = \frac{3}{2} = 1.5 \text{ mm} = 1.5 \cdot 10^{-3} \text{ m}$. Obujam valjka jednak je $V = B \cdot h = r^2 \cdot \pi \cdot h$, gdje je h duljina žice. Ovaj izraz uvrstimo u formulu za gustoću:

$$\rho = \frac{m}{V} = \frac{m}{r^2 \cdot \pi \cdot h},$$

pa iz dobivene jednakosti izrazimo veličinu h :

$$\rho = \frac{m}{r^2 \cdot \pi \cdot h} \quad | \cdot \frac{h}{\rho}$$

$$h = \frac{m}{r^2 \cdot \pi \cdot \rho}.$$

TEHNIČKO VELEUČILIŠTE U ZAGREBU
POLYTECHNICUM ZAGRABIENSE
ELEKTROTEHNIČKI ODJEL

RJEŠENJA ZADATAKA IZ MATEMATIKE NA DRŽAVNOJ MATURI – rujan 2014. (osnovna razina)

U ovaj izraz uvrstimo $m = 4.85 \text{ kg}$, $r = 1.5 \cdot 10^{-3} \text{ m}$ i $\rho = 8900$. Dobit ćemo:

$$\begin{aligned} h &= \frac{4.85}{(1.5 \cdot 10^{-3})^2 \cdot \pi \cdot 8900} = \frac{4.85}{1.5^2 \cdot 10^{-6} \cdot \pi \cdot 8.9 \cdot 10^3} = \frac{4.85}{2.25 \cdot 8.9 \cdot \pi \cdot 10^{-3}} = \\ &= \frac{4.85 \cdot 10^3}{20.025 \cdot \pi} = \frac{4850}{20.025 \cdot \pi} \approx 77.09378 \approx 77.1 \text{ m} \end{aligned}$$

15. B. Nazivnik prvoga razlomka rastavimo prema formuli za razliku kvadrata. Imamo redom:

$$\begin{aligned} \frac{2 \cdot a}{a^2 - 4} + \frac{1}{2-a} &= \frac{2 \cdot a}{a^2 - 2^2} + \frac{1}{2-a} = \frac{2 \cdot a}{(a-2) \cdot (a+2)} + \frac{1}{2-a} = \frac{2 \cdot a}{(a-2) \cdot (a+2)} + \frac{1}{(-1) \cdot (a-2)} = \\ &= \frac{2 \cdot a}{(a-2) \cdot (a+2)} - \frac{1}{a-2} = \frac{2 \cdot a - 1 \cdot (a+2)}{(a-2) \cdot (a+2)} = \frac{2 \cdot a - a - 2}{(a-2) \cdot (a+2)} = \frac{a-2}{(a-2) \cdot (a+2)} = \frac{1}{a+2}. \end{aligned}$$

Brojnik ovoga izraza jednak je 1, a nazivnik $a + 2$.

16. B. Osoba B zaradila je dvostruko više od osobe A , tj. $2 \cdot x$ kn. osoba C zaradila je tri četvrtine zarade osobe B , tj. $\frac{3}{4} \cdot (2 \cdot x) = \frac{3}{4} \cdot 2 \cdot x = \frac{3}{2} \cdot x$. Zaključujemo da je osoba C

zaradila $\frac{3}{2} \cdot x - x = x \cdot \left(\frac{3}{2} - 1\right) = x \cdot \left(\frac{3-2}{2}\right) = \frac{1}{2} \cdot x$ kn više od osobe A , odnosno

za $\frac{\frac{1}{2} \cdot x}{x} \cdot 100 = \frac{1}{2} \cdot 100 = 50\%$ više od osobe A .

Nadalje, osoba C je zaradila $2 \cdot x - \frac{3}{2} \cdot x = x \cdot \left(2 - \frac{3}{2}\right) = x \cdot \left(\frac{2 \cdot 2 - 3}{2}\right) = x \cdot \left(\frac{4-3}{2}\right) = \frac{1}{2} \cdot x$ manje od osobe B , odnosno $\frac{\frac{1}{2} \cdot x}{2 \cdot x} \cdot 100 = \frac{1}{2 \cdot 2} \cdot 100 = \frac{1}{4} \cdot 100 = 25\%$ manje od osobe B .

Tvrđnja **A** je točna jer smo zaključili da je osoba C zaradila 50% više od osobe A .

Tvrđnja **B** nije točna jer smo zaključili da je osoba C zaradila $\frac{1}{2} \cdot x$ kn više od osobe A , a ne $\frac{3}{2} \cdot x$ kn više kako stoji u tvrdnji.

Tvrđnja **C** je točna jer smo zaključili da je osoba C zaradila $\frac{1}{2} \cdot x$ kn manje od osobe B .

Tvrđnja **D** je točna jer smo zaključili da je osoba C zaradila 25% manje od osobe B .

TEHNIČKO VELEUČILIŠTE U ZAGREBU
POLYTECHNICUM ZAGRABIENSE
ELEKTROTEHNIČKI ODJEL

RJEŠENJA ZADATAKA IZ MATEMATIKE NA DRŽAVNOJ MATURI – rujan 2014. (osnovna razina)

- 17. 102.** Najprije izrazimo duljinu cijelog štapa u cm. Prisjetimo se da vrijede jednakosti $1 \text{ m} = 100 \text{ cm}$ i $1 \text{ cm} = 10 \text{ mm}$. Stoga imamo:

$$2 \text{ m i } 40 \text{ mm} = \left(2 \cdot 100 + \frac{40}{10} \right) \text{ cm} = (200 + 4) \text{ cm} = 204 \text{ cm.}$$

Stoga je duljina polovice štapa iskazana u cm

$$d = \frac{204}{2} = 102 \text{ cm.}$$

- 18.** $\frac{3}{32} = 0.09375$. Imamo redom:

$$\frac{|\sqrt{a} + 2 \cdot b|}{\left(\frac{1}{a} \cdot b\right)^2} = \frac{\left| \sqrt{\frac{1}{4}} + 2 \cdot \left(-\frac{1}{3}\right) \right|}{\left[\frac{1}{4} \cdot \left(-\frac{1}{3}\right) \right]^2} = \frac{\left| \frac{1}{2} - \frac{2}{3} \right|}{\left[4 \cdot \left(-\frac{1}{3}\right) \right]^2} = \frac{\left| \frac{3-4}{6} \right|}{\left(-\frac{4}{3} \right)^2} = \frac{\left| -\frac{1}{6} \right|}{\frac{16}{9}} = \frac{\frac{1}{6}}{\frac{16}{9}} = \frac{1 \cdot 9}{6 \cdot 16} = \frac{1 \cdot 3}{2 \cdot 16} = \frac{3}{32}.$$

- 19. 60.** Luka je ostvario 20% više bodova od Ivana, pa je Lukin broj bodova jednak

$$L = 45 + \frac{20}{100} \cdot 45 = 45 + \frac{1}{5} \cdot 45 = 45 + 9 = 54.$$

Lukin broj bodova iznosi 90% od ukupnoga broja bodova. Označimo li s b ukupan broj bodova, možemo napisati jednadžbu:

$$\frac{90}{100} \cdot b = 54.$$

Dijeljenjem lijeve i desne strane jednadžbe s $\frac{90}{100} = 0.9$ dobivamo $b = 60$. Dakle, na ispitu je bilo moguće ostvariti ukupno 60 bodova.

- 20. 648.** Udio broja učenika koji se bave nekom slobodnom aktivnosti u ukupnom broju učenika te škole jednak je:

$$\frac{1}{3} + \frac{12.5}{100} + \frac{1}{4} = \frac{1}{3} + \frac{125}{1000} + \frac{1}{4} = \frac{1}{3} + \frac{1}{8} + \frac{1}{4} = \frac{8+3+6}{24} = \frac{17}{24}.$$

TEHNIČKO VELEUČILIŠTE U ZAGREBU
POLYTECHNICUM ZAGRABIENSE
ELEKTROTEHNIČKI ODJEL

RJEŠENJA ZADATAKA IZ MATEMATIKE NA DRŽAVNOJ MATURI – rujan 2014. (osnovna razina)

Stoga je udio broja učenika koji se ne bave nijednom slobodnom aktivnošću u ukupnom broju učenika te škole jednak

$$1 - \frac{17}{24} = \frac{24-17}{24} = \frac{7}{24}.$$

Označimo li s u traženi ukupan broj učenika, onda iz jednadžbe

$$\frac{7}{24} \cdot u = 189$$

dijeljenjem s $\frac{7}{24}$ dobivamo:

$$u = 189 \cdot \frac{24}{7} = 648.$$

Dakle, škola ima ukupno 648 učenika.

21. 35°. Koristit ćemo činjenicu da je zbroj mjera kutova u bilo kojem četverokutu jednak 360° . Primijenimo je na četverokut $ABCD$:

$$\angle BAC + \angle ABD + \angle ACD + \angle BDC = 360^\circ.$$

Pogledajmo koju od tih mjera možemo odmah izračunati. Mjeru kuta $\angle BAC$ tražimo i nju zasad još ne možemo izračunati. Prema uvjetu zadatka, mjera kuta $\angle ABD$ jednaka je mjeri kuta $\angle BCD$. Budući da mjera kuta $\angle BCD$ i mjera kuta $\angle ACD$ zbrojene daju mjeru kuta $\angle BCA$, a ova je jednak 50° , zaključujemo da je:

$$\angle BCD = 50^\circ - \angle ACD,$$

odnosno, zbog jednakosti $\angle ABD = \angle BCD$,

$$\angle ABD = 50^\circ - \angle ACD.$$

Nadalje, budući da je mjera kuta $\angle BDC$ trokuta BCD jednak 85° , mjeru kuta $\angle BDC$ u četverokutu $ABCD$ dobije se kao razlika 360° i 85° :

$$\angle BDC = 360^\circ - 85^\circ.$$

Uvrstimo dvije dobivene jednakosti u jednakost $\angle BAC + \angle ABD + \angle ACD + \angle BDC = 360^\circ$. Dobivamo:

TEHNIČKO VELEUČILIŠTE U ZAGREBU
POLYTECHNICUM ZAGRABIENSE
ELEKTROTEHNIČKI ODJEL

RJEŠENJA ZADATAKA IZ MATEMATIKE NA DRŽAVNOJ MATURI – rujan 2014. (osnovna razina)

$$\angle BAC + (50^\circ - \angle ACD) + \angle ACD + (360^\circ - 85^\circ) = 360^\circ.$$

Pojednostavnimo dobiveni izraz:

$$\begin{aligned}\angle BAC + 50^\circ - \angle ACD + \angle ACD + 360^\circ - 85^\circ &= 360^\circ, \\ \angle BAC + 50^\circ + 360^\circ - 85^\circ &= 360^\circ, \\ \angle BAC &= 360^\circ - (50^\circ + 360^\circ - 85^\circ), \\ \angle BAC &= 360^\circ - 50^\circ - 360^\circ + 85^\circ, \\ \angle BAC &= 85^\circ - 50^\circ, \\ \angle BAC &= 35^\circ.\end{aligned}$$

22. 1.) **655.61.** Imamo:

$$P = 14.446^2 \cdot \pi = 208.686916 \cdot \pi \approx 655.60928220591..$$

Zaokruživanjem ovoga broja na dvije decimalne dobijemo 655.61 (treća decimalna je 9, pa prigodom zaokruživanja drugu decimalnu moramo uvećati za 1).

2.) $\sqrt{\frac{P}{\pi}}$. Imamo redom:

$$P = r^2 \cdot \pi \quad / : \pi$$

$$\begin{aligned}r^2 &= \frac{P}{\pi} \quad / \sqrt{} \\ r &= \sqrt{\frac{P}{\pi}}.\end{aligned}$$

(Napomena: Rješenje $r = -\sqrt{\frac{P}{\pi}}$ ne dolazi u obzir jer duljina polumjera kruga r ne može biti strogo negativan realan broj.)

23. 1.) $x^2 + \frac{624}{25} \cdot x \cdot y - y^2$. Imamo redom:

$$\begin{aligned}\left(5 \cdot x - \frac{y}{5}\right) \cdot \left(5 \cdot y + \frac{x}{5}\right) &= 5 \cdot x \cdot 5 \cdot y - \frac{y}{5} \cdot 5 \cdot y + 5 \cdot x \cdot \frac{x}{5} - \frac{y}{5} \cdot \frac{x}{5} = 25 \cdot x \cdot y - y^2 + x^2 - \frac{x \cdot y}{25} = \\ &= x^2 + \left(25 - \frac{1}{25}\right) \cdot x \cdot y - y^2 = x^2 + \left(\frac{25 \cdot 25 - 1}{25}\right) \cdot x \cdot y - y^2 = x^2 + \left(\frac{625 - 1}{25}\right) \cdot x \cdot y - y^2 = \\ &= x^2 + \frac{624}{25} \cdot x \cdot y - y^2.\end{aligned}$$

TEHNIČKO VELEUČILIŠTE U ZAGREBU
POLYTECHNICUM ZAGRABIENSE
ELEKTROTEHNIČKI ODJEL

RJEŠENJA ZADATAKA IZ MATEMATIKE NA DRŽAVNOJ MATURI – rujan 2014. (osnovna razina)

2.) $\frac{c-3}{c+3}$. Koristimo formule za kvadrat binoma i razliku kvadrata. Imamo redom:

$$\frac{c^2 - 6 \cdot c + 9}{c^2 - 9} = \frac{c^2 - 2 \cdot 3 \cdot c + 3^2}{c^2 - 3^2} = \frac{(c-3)^2}{(c-3) \cdot (c+3)} = \frac{c-3}{c+3}.$$

24. $-\frac{3}{4}; \frac{1}{8}$. Oduzimanjem druge jednadžbe od prve jednadžbe zadanoga sustava dobijemo:

$$\begin{aligned}\frac{5}{2} \cdot x + 2 - \left(-\frac{3}{2} \cdot x - 1 \right) &= 0, \\ \frac{5}{2} \cdot x + 2 + \frac{3}{2} \cdot x + 1 &= 0, \\ \frac{8}{2} \cdot x &= -2 - 1, \\ 4 \cdot x &= -3.\end{aligned}$$

Odatle dijeljenjem s 4 slijedi $x = -\frac{3}{4}$. Uvrstimo dobiveni rezultat npr. u prvu jednadžbu zadanoga sustava. Dobivamo:

$$y = \frac{5}{2} \cdot \left(-\frac{3}{4} \right) + 2 = -\frac{15}{8} + 2 = \frac{-15 + 2 \cdot 8}{8} = \frac{-15 + 16}{8} = \frac{1}{8}.$$

Dakle, rješenje zadanoga sustava je $(x, y) = \left(-\frac{3}{4}, \frac{1}{8} \right)$.

25. 1.) **Vidjeti Sliku 2.** Primijetimo da je zadana funkcija linearna funkcija. Njezin graf je pravac. Da bismo nacrtali bilo koji pravac, moramo zadati neke dvije njegove različite točke. Stoga uzmimo npr. $x = 0$ i $x = 2$, pa izračunajmo $f(0)$ i $f(2)$:

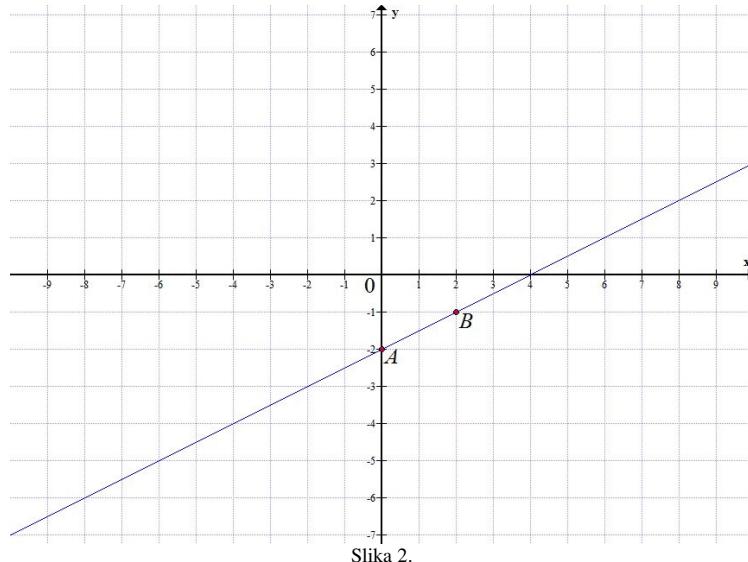
$$\begin{aligned}f(0) &= \frac{1}{2} \cdot 0 - 2 = 0 - 2 = -2, \\ f(2) &= \frac{1}{2} \cdot 2 - 2 = 1 - 2 = -1.\end{aligned}$$

Stoga u zadani pravokutni koordinatni sustav u ravnini ucrtajmo točke $A = (0, -2)$ i $B = (2, -1)$, pa ih spojimo jednim pravcem. Dobivamo graf prikazan na Slici 2.

TEHNIČKO VELEUČILIŠTE U ZAGREBU
POLYTECHNICUM ZAGRABIENSE
ELEKTROTEHNIČKI ODJEL

RJEŠENJA ZADATAKA IZ MATEMATIKE NA DRŽAVNOJ MATURI – rujan 2014. (osnovna razina)

Slika 2.

2.) –98. Već smo izračunali $f(0) = -2$. Analogno računamo $f(100)$:

$$f(100) = \frac{1}{2} \cdot 100 - 2 = 50 - 2 = 48.$$

Stoga je

$$f(0) - 2 \cdot f(100) = -2 - 2 \cdot 48 = -2 - 96 = -98.$$

26. 1.) (2, –3). Zadatak se može riješiti na nekoliko različitih načina, pa ćemo ovdje navesti najjednostavniji i najbrži način (sugeriran i popratnom slikom u zadatku). Ucrtajmo sve zadane točke u pravokutni koordinatni sustav u ravnini, pa spojimo točke A i B, odnosno A i C jednim pravcem. Dobivamo Sliku 3.

Povucimo točkom C pravac usporedan s pravcem kroz točke A i B, a točkom A pravac usporedan s pravcem kroz točke B i C. Te je pravce lako povući jer je prvi usporedan s osi apscisa (osi x), a drugi usporedan s osi ordinata (osi y). Povučeni pravci će se sjeći u traženom četvrtom vrhu pravokutnika. Dobivamo Sliku 4.

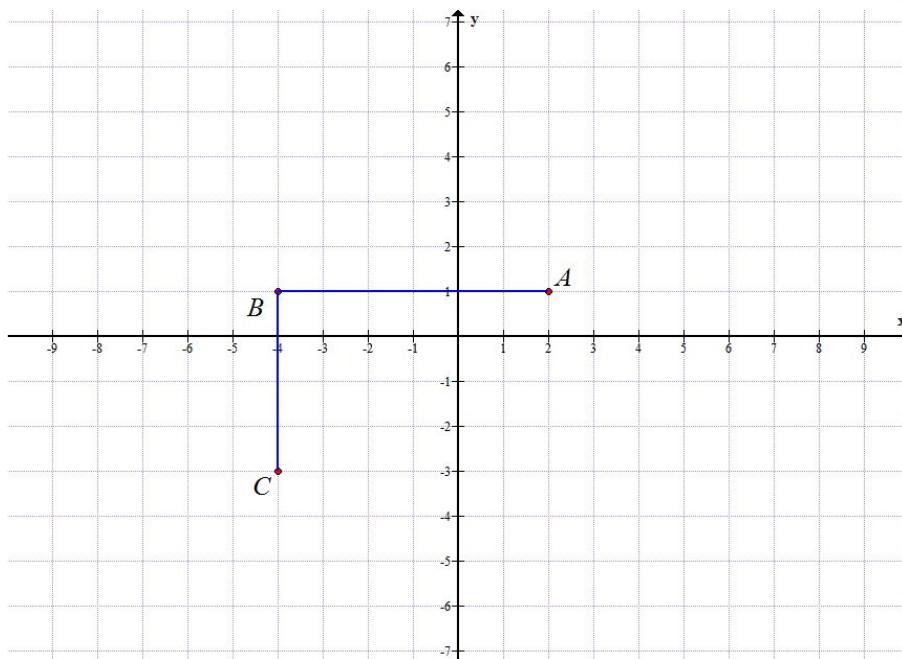
Sa Slike 4. laganoочитамо: $D = (2, –3)$ и то је трајени четврти врх правокутника.

2.) $y = 1$ или $y - 1 = 0$. Iz Slike 3. ili Slike 4. видимо да је првак кроз точке A i B usporedan с оси apscisa (оси x). Стога он има једнаджбу облика $y = a$. Реалан број a „очитамо“ као другу координату точке A или точке B. Очito je $a = 1$, па je трајени првак $p \dots y = 1$ или $p \dots y - 1 = 0$.

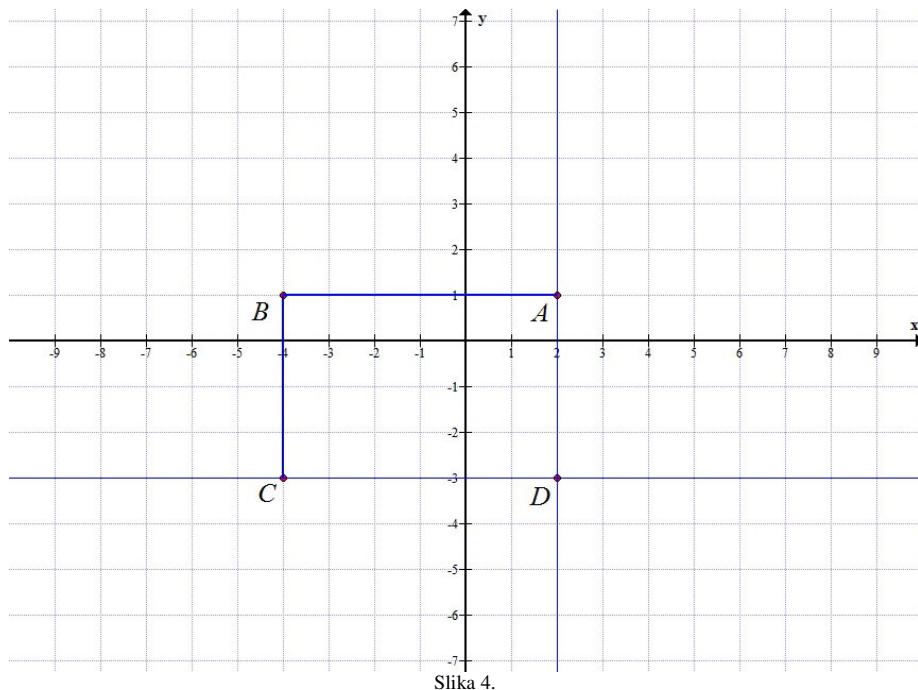

TEHNIČKO VELEUČILIŠTE U ZAGREBU
POLYTECHNICUM ZAGRABIENSE
ELEKTROTEHNIČKI ODJEL

**RJEŠENJA ZADATAKA IZ MATEMATIKE NA DRŽAVNOJ
MATURI – rujan 2014. (osnovna razina)**

Slika 3.

Slika 4.

TEHNIČKO VELEUČILIŠTE U ZAGREBU
POLYTECHNICUM ZAGRABIENSE
ELEKTROTEHNIČKI ODJEL

RJEŠENJA ZADATAKA IZ MATEMATIKE NA DRŽAVNOJ MATURI – rujan 2014. (osnovna razina)

27.

- 1.) $x \geq -\frac{1}{9}$ ili $x \in \left[-\frac{1}{9}, +\infty\right)$. Pomnožimo zadanu nejednadžbu sa 20 jer je 20 najmanji zajednički višekratnik brojeva 5 i 4. Imamo redom:

$$\begin{aligned}0.25 \cdot 20 - 4 \cdot (x+2) &\leq 5 \cdot (x-1) + 0.15 \cdot 20, \\5 - 4 \cdot x - 8 &\leq 5 \cdot x - 5 + 3, \\-4 \cdot x - 5 \cdot x &\leq -5 + 3 - 5 + 8, \\-9 \cdot x &\leq 1.\end{aligned}$$

Odatle dijeljenjem s (-9) uz promjenu znaka nejednakosti iz $\leq$ u $\geq$ dobivamo $x \geq -\frac{1}{9}$.

Dakle, skup svih rješenja zadane nejednadžbe jednak je skupu svih realnih brojeva koji nisu strogo manji od $-\frac{1}{9}$. Ti brojevi tvore poluzatvoreni interval $x \in \left[-\frac{1}{9}, +\infty\right)$.

- 2.) 90. Pomnožimo zadanu jednadžbu s 2. Dobijemo:

$$10^{x-89} = 10.$$

Budući da je $10 = 10^1$, zapišimo lijevu i desnu stranu jednadžbe kao potencije s bazom 10:

$$10^{x-89} = 10^1.$$

Izjednačavanjem eksponenata slijedi:

$$\begin{aligned}x-89 &= 1, \\x &= 89+1, \\x &= 90.\end{aligned}$$

- 3.) 3. U Zadatu 26.2. ustvrdili smo da pravac usporedan s osi ordinata ima jednadžbu oblika $y = a$. Stoga pravac kroz ishodište i točku A može biti jedino $p \dots y = 2 \cdot x$. Druga koordinata točke A jednaka je 3 jer od osi apscisa (osi x) do točke A moramo doći krećući se 3 jedinice duljine prema gore (i određeni broj jedinica duljine udesno, ali taj broj ne možemo precizno očitati sa slike). Stoga pravac koji prolazi točkom A usporedno s osi apscisa (osi x) ima jednadžbu $y = 3$. Taj pravac je grafički prikaz druge jednadžbe zadanoga sustava. Stoga mora biti $p = 3$.

28. 1.) 855; 70. Za 4 sata svojega rada vodoinstalater je naplatio točno $4 \cdot 105 = 420$ kn. Stoga je za svoj dolazak i rad vodoinstalater naplatio ukupno $50 + 520 = 470$ kn. Ostatak naplaćenoga iznosa otpada na cijenu utrošenoga materijala. Ta je cijena jednaka:

TEHNIČKO VELEUČILIŠTE U ZAGREBU
POLYTECHNICUM ZAGRABIENSE
ELEKTROTEHNIČKI ODJEL

RJEŠENJA ZADATAKA IZ MATEMATIKE NA DRŽAVNOJ MATURI – rujan 2014. (osnovna razina)

$$1325.7 - 470 = 855.7 \text{ kn.}$$

Dakle, cijena utrošenoga materijala je $855.7 \text{ kn} = 855 \text{ kn}$ i 70 lp.

2.) 4. Površina poda kupaonice jednaka je $P_{\text{pod}} = 260 \cdot 200 = 52000 \text{ cm}^2$, a površina jedne pločice $P_{\text{pločica}} = 25 \cdot 50 = 1250 \text{ cm}^2$. Stoga je za popločavanje poda kupaonice potrebno teorijski ukupno $n = \frac{P_{\text{pod}}}{P_{\text{pločica}}} = \frac{52000}{1250} = 41.6$ pločica. Zbog loma pločica, ovaj broj treba uvećati za 10%:

$$n_1 = 41.6 + \frac{10}{100} \cdot 41.6 = 41.6 + \frac{1}{10} \cdot 41.6 = 41.6 + 4.16 = 45.76.$$

Budući da ukupan broj pločica nužno mora biti prirodan broj, broj n_1 zaokružujemo naviše (jer zaokruživanje naniže daje nedostatan broj pločica), pa dobivamo $n_2 = 46$. U jednoj kutiji ima točno 14 pločica, pa za popločavanje teorijski treba ukupno $k = \frac{46}{14} = 3.28571$ kutija. Budući da i broj kupljenih kutija mora biti prirodan broj, dobivenu vrijednost k zaokružujemo naviše, pa slijedi da vlasnik mora kupiti ukupno 4 kutije pločica.

Napomena: Ako su P_{pod} površina poda, $P_{\text{pločica}}$ površina jedne pločice, p postotak koji otpada na lom pločica i k broj pločica u jednoj kutiji, onda se rješenje zadatka može izravno izračunati koristeći izraz

$$n = \left\lceil \frac{100+p}{100 \cdot k} \cdot \left\lfloor \frac{P_{\text{pod}}}{P_{\text{pločica}}} \right\rfloor \right\rceil,$$

pri čemu je s $\lfloor \rfloor$ označena funkcija *pod* (engleski: *ceil*) koja svakom realnom broju x pridružuje najmanji cijeli broj jednak ili veći od x . (Npr. $\lfloor 1 \rfloor = 1$, $\lfloor 3.14 \rfloor = 4$, $\lfloor -3.14 \rfloor = -3$ itd.) Uvrstimo li u ovaj izraz $P_{\text{pod}} = 52000$, $P_{\text{pločica}} = 1250$, $p = 10$ i $k = 14$, dobit ćemo:

$$n = \left\lceil \frac{100+10}{100 \cdot 14} \cdot \left\lfloor \frac{52000}{1250} \right\rfloor \right\rceil = \left\lceil \frac{110}{1400} \cdot \lfloor 41.6 \rfloor \right\rceil = \left\lceil \frac{11}{140} \cdot 42 \right\rceil = \left\lceil \frac{462}{140} \right\rceil = \lfloor 3.3 \rfloor = 4.$$